

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету

 Наталія КИРИЧЕНКО

“1” вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лікувально-оздоровчий туризм

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь перший (бакалаврський)
(молодший бакалавр, бакалавр, магістр)

Спеціальність 242 «Туризм»
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Туризм
(назва освітньої програми)

факультет економічний
(назва факультету)

2023-2024 навчальний рік

Робоча програма дисципліни «Лікувально-оздоровчий туризм» для здобувачів
(назва навчальної дисципліни)
вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою «Туризм»
(назва освітньої програми)
спеціальністю 242 «Туризм»
(шифр і назва спеціальності)

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

*Володимир Дуб, доцент кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, к.т.н.,
доцент*

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри готельно-ресторанного та туристичного бізнесу

Протокол від «1» вересня 2023 року №2

Схвалено науково-методичною комісією спеціальності

Протокол від «1» вересня 2023 року №2

Затверджено на Вченій раді факультету економічного

Протокол від «1» вересня 2023 року №2

Завідувач кафедри готельно-ресторанного

та туристичного бізнесу

(підпис)

Нікітенко К.С.

(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування»; (шифр і назва)	Обов'язкова	
Змістовних частин – 3	<u>Спеціальність</u> 242 «Туризм» (шифр і назва спеціальності)	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання		2-й	3-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		3-й	5-й
		Лекції	
		22 год	10 год
		Практичні, семінарські	
		22 год	14 год
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		46 год	66 год
		Індивідуальні завдання	
		-	-
		Вид контролю: залік	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,0 самостійної роботи здобувача – 4,0	Освітній ступінь: <u>перший (бакалаврський)</u>		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 44/46

для заочної форми навчання – 24/66

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчального курсу «Лікувально-оздоровчий туризм» є формування у майбутніх фахівців туристичної діяльності системи теоретичних знань та практичних вмінь і навичок використання природно-кліматичних і санаторно-рекреаційних ресурсів курортів, організація санаторно-курортного лікування; отримання майбутніми фахівцями сфери туризму професійних знань у сфері історичного розвитку та сучасного стану санаторно-курортної справи в Україні та світі.

Основними завданнями навчального курсу є необхідність ознайомити здобувачів вищої освіти із теоретико-методологічними засадами курортної справи; особливостями впливу природно-ресурсних факторів на розвиток курортної справи; ознайомлення з принципами організації курортної справи та методами санаторно-курортного лікування. Формування загальних уявлень про курорти, їх типологію та географію в межах України й світу; розуміння щодо принципів раціонального використання та збереження курортних ресурсів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати: структуру та зміст навчальної дисципліни «лікувально-оздоровчий туризм»; основні терміни, поняття і визначення навчальної дисципліни; основні цілющі властивості природних лікувальних факторів, властивостей та механізми їх впливу на організм людини; законодавчі акти, що регулюють здійснення курортної діяльності в Україні; діяльність лікувально-оздоровчої та курортної інфраструктури; вплив природно-ресурсних факторів на розвиток лікувально-оздоровчої та курортної справи; питання санітарної охорони курортів; основні типи природних лікувальних чинників, їх поширення по території України та вплив на здоров'я й самопочуття людини при використанні у лікувальних технологіях курортних установ; принципи розміщення і функціонування курортів і санаторно-курортних закладів, а також закономірності формування курортно-рекреаційних районів на території України; інноваційні методи та технології, що використовуються для покращення стану здоров'я на курортах світу та в Україні; основні тенденції розвитку курортів світу.

уміти: вивчати попит населення на лікувально-оздоровчі послуги; виявляти курортні ресурси; вивчати можливості використання курортних ресурсів з метою туризму, рекреації, лікування та профілактики на визначених територіях; організувати туризм, рекреацію, лікування та профілактику на існуючих курортах.

3. Результати навчання за дисципліною та їх співвідношення із програмними результатами навчання

Програмні компетентності	Програмні результати
ІК. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.	ПР03. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово
ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.
ЗК06. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел	ПР01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів. ПР08. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.
ЗК08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій	ПР07. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.

ЗК09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми	<p>ПР06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів</p> <p>ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).</p>
ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії	<p>ПР12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг</p> <p>ПР13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей</p>
ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно	<p>ПР12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг</p> <p>ПР13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей</p>
ФК15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.	<p>ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.</p> <p>ПР03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.</p> <p>ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.</p>
ФК16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	<p>ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.</p> <p>ПР03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.</p> <p>ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.</p>
ФК19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.	<p>ПР03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.</p> <p>ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.</p>
ФК22. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.	<p>ПР02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.</p>
ФК26. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.	<p>ПР12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг</p> <p>ПР14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.</p>
ФК27. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.	<p>ПР12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг</p> <p>ПР13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.</p>
ФК29. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.	<p>ПР01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.</p>

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовна частина 1. Лікувально-оздоровчий туризм як складова туристичної діяльності.

Тема 1. Сутність лікувально-оздоровчого туризму. Його мета та основні ознаки

- 1.1. Основні поняття, предмет, мета, завдання, структура дисципліни.
- 1.2. Лікувально-оздоровчий туризм як вид науково-практичної діяльності у складі курортної справи.
- 1.3. Місце санаторно-курортного комплексу в сфері надання послуг населенню.
- 1.4. Взаємозв'язок курортної справи з іншими видами діяльності.

Тема 2. Історія розвитку лікувально-оздоровчого туризму

- 2.1. Зародження і розвиток курортів.
- 2.2. Розвиток лікувально-оздоровчого туризму в епоху Середньовіччя.
- 2.3. Розвиток лікувально-оздоровчого туризму у Новий час.
- 2.4. Сучасний розвиток лікувально-оздоровчого туризму та перспективи розвитку санаторно-курортної справи.

Змістовна частина 2.

Тема 3. Фактори розвитку лікувально-оздоровчого та рекреаційного туризму. Класифікація туристсько-рекреаційних ресурсів.

- 3.1. Природні лікувальні фактори. Класифікація природних ресурсів.
- 3.2. Рекреаційний потенціал території.
- 3.3. Суспільно-історичні фактори розвитку лікувально-оздоровчого туризму.
- 3.4. Значення інфраструктури для розвитку лікувально-оздоровчого туризму.

Тема 4. Рельєф як умова й ресурс для розвитку лікувально-оздоровчого туризму.

- 4.1. Поняття рельєфу, його основні форми.
- 4.2. Особливості впливу різних форм рельєфу на організацію оздоровчого туризму.
- 4.3. Місце гірського рельєфу в організації туризму та рекреації.
- 4.4. Печери та пляжі, як особливі форми рельєфу. Їх використання у лікувально-оздоровчій діяльності.

Тема 5. Клімат як умова і ресурс розвитку лікувально-оздоровчого туризму.

- 5.1. Поняття клімату та умови його формування.
- 5.2. Вплив клімату на організм людини. Використання клімату з лікувальною метою.
- 5.3. Методи кліматолікування: аеротерапія, геліотерапія, таласотерапія.
- 5.4. Вплив зміни погоди на організм людини (температурні зміни, зміни атмосферного тиску, вологості, сили вітру).

Тема 6. Потенціал об'єктів гідромережі для розвитку лікувально-оздоровчого туризму.

- 6.1. Значення водних ресурсів для розвитку лікувально-оздоровчого туризму. Розподіл води в гідросфері.
- 6.2. Фізико-хімічні властивості мінеральних вод. Класифікація мінеральних вод.
- 6.3. Методи використання води з метою впливу на організм людини та загартування.
- 6.4. Лікувально-профілактичні купання їх види. Організація водних процедур у басейнах.
- 6.5. Пелоїди. Їх види та лікувальні властивості. Використання пелоїдів у лікувально-оздоровчому туризмі.

Тема 7. Потенціал біотичних ресурсів для розвитку лікувально-оздоровчого туризму.

- 7.1. Потенціал лікарських рослин для лікувально-оздоровчого туризму. Лікарські форми та їх види.
- 7.2. Потенціал представників тваринного світу для розвитку лікувально-оздоровчого туризму. Використання меду та продуктів бджільництва.
- 7.3. Можливості використання коней та кумису для лікувально-оздоровчих цілей.
- 7.4. Потенціал інших тварин для потреб лікувально-оздоровчого туризму.

Змістовна частина 3.

Тема 8. Курорт як провідний сегмент індустрії лікувально-оздоровчого туризму.

- 8.1. Роль курортів в зміцненні здоров'я людини. Вимоги до курортів.
- 8.2. Основні типи курортів: кліматичні, бальнеологічні, грязелікувальні, перехідні.
- 8.3. Інші класифікації курортів та курортних місцевостей.
- 8.4. Основні принципи санаторно-курортного лікування. Санаторний режим та його особливості.

Тема 9. Лікувально-оздоровчий туризм країн світу.

9.1. Розвиток лікувально-оздоровчого туризму в країнах Європи. Основні методи лікування та оздоровлення.

9.2. Розвиток лікувально-оздоровчого туризму в країнах Азії та Близького Сходу.

9.3. Розвиток лікувально-оздоровчого туризму в країнах Північної і Латинської Америки.

9.4. Розвиток лікувально-оздоровчого туризму в країнах Африки та Океанії.

Тема 10. Організаційно-правові аспекти створення та діяльності курортів. Особливості управління курортами.

10.1. Принципи та завдання державної політики розвитку санаторно-курортної галузі в Україні

10.2. Напрями розвитку санаторно-курортної галузі в Україні

10.3. Правові форми використання курортних, лікувально-оздоровчих зон та курортів

10.4. Особливості управління закладами санаторно-курортної сфери

Тема 11. Сучасна мережа санаторно-курортних закладів України.

11.1. Загальна характеристика потенціалу України щодо організації та розвитку лікувально-оздоровчого туризму.

11.2. Комплексна характеристика західного регіону України щодо організації та розвитку лікувально-оздоровчого туризму. Курорти та курортні зони західного регіону.

11.3. Комплексна характеристика південного регіону України щодо організації та розвитку лікувально-оздоровчого туризму. Курорти та курортні зони південного регіону.

11.4. Можливості лісостепової зони України щодо організації та розвитку лікувально-оздоровчого туризму. Профільна спеціалізація курортів лісостепової зони.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Змістова частина 1 Лікувально-оздоровчий туризм як складова туристичної діяльності.												
Тема 1. Сутність лікувально-оздоровчого туризму. Його мета та основні ознаки.	8	2	2	-	-	4	8	2	-	-	-	6
Тема 2. Історія розвитку лікувально-оздоровчого туризму	10	2	2	-	-	6	6	-	-	-	-	6
ПКЗЧ 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовою частиною 1	18	4	4	-	-	10	14	2	-	-	-	12
Змістова частина 2 Фактори розвитку лікувально-оздоровчого туризму												
Тема 3. Фактори розвитку лікувально-оздоровчого та рекреаційного туризму. Класифікація туристсько-рекреаційних ресурсів.	8	2	2	-	-	4	8	2	-	-	-	6
Тема 4. Рельєф як умова й ресурс для розвитку лікувально-оздоровчого туризму.	8	2	2	-	-	4	9	1	2	-	-	6
Тема 5. Клімат як умова і ресурс розвитку лікувально-оздоровчого туризму.	8	2	2	-	-	4	9	1	2	-	-	6
Тема 6. Потенціал об'єктів гідромережі для розвитку лікувально-оздоровчого	8	2	2	-	-	4	9	1	2	-	-	6

туризму.												
Тема 7. Потенціал біотичних ресурсів для розвитку лікувально-оздоровчого туризму	8	2	2	-	-	4	9	1	2	-	-	6
ПКЗЧ 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовою частиною 2	40	10	10	-	-	20	44	6	8	-	-	30
Змістовна частина 3 Курорт як провідний сегмент індустрії лікувально-оздоровчого туризму.												
Тема 8. Курорт як провідний сегмент індустрії лікувально-оздоровчого туризму.	8	2	2	-	-	4	10	2	2		-	6
Тема 9. Лікувально-оздоровчий туризм країн світу.	8	2	2	-	-	4	8	-	2	-	-	6
Тема 10. Організаційно-правові аспекти створення та діяльності курортів. Особливості управління курортами.	8	2	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Тема 11. Сучасна мережа санаторно-курортних закладів України.	8	2	2	-	-	4	8	-	2	-	-	6
ПКЗЧ 3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовою частиною 3	32	8	8	-	-	16	32	2	6	-	-	24
Усього годин	90	22	22	-	-	46	90	10	14	-	-	66

6. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	4
1	Тема 1. Сутність лікувально-оздоровчого туризму. Його мета та основні ознаки.	2	2
2	Тема 2. Історія розвитку лікувально-оздоровчого туризму	2	-
3	Тема 3. Фактори розвитку лікувально-оздоровчого та рекреаційного туризму. Класифікація туристсько-рекреаційних ресурсів.	2	2
4	Тема 4. Рельєф як умова й ресурс для розвитку лікувально-оздоровчого туризму.	2	1
5	Тема 5. Клімат як умова і ресурс розвитку лікувально-оздоровчого туризму.	2	1
6	Тема 6. Потенціал об'єктів гідромережі для розвитку лікувально-оздоровчого туризму.	2	1
7	Тема 7. Потенціал біотичних ресурсів для розвитку лікувально-оздоровчого туризму	2	1
8	Тема 8. Курорт як провідний сегмент індустрії лікувально-оздоровчого туризму.	2	2
9	Тема 9. Лікувально-оздоровчий туризм країн світу.	2	-
10	Тема 10. Організаційно-правові аспекти створення та діяльності курортів. Особливості управління курортами.	2	-
11	Тема 11. Сучасна мережа санаторно-курортних закладів України.	2	-
	Разом	22	10

7. Теми семінарсько-практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	4
1	Тема 1. Сутність лікувально-оздоровчого туризму. Його мета та основні ознаки.	2	-
2	Тема 2. Історія розвитку лікувально-оздоровчого туризму	2	-
3	Тема 3. Фактори розвитку лікувально-оздоровчого та рекреаційного туризму. Класифікація туристсько-рекреаційних ресурсів.	2	-
4	Тема 4. Рельєф як умова й ресурс для розвитку лікувально-оздоровчого туризму.	2	2
5	Тема 5. Клімат як умова і ресурс розвитку лікувально-оздоровчого туризму.	2	2
6	Тема 6. Потенціал об'єктів гідромережі для розвитку лікувально-оздоровчого туризму.	2	2
7	Тема 7. Потенціал біотичних ресурсів для розвитку лікувально-оздоровчого туризму	2	2
8	Тема 8. Курорт як провідний сегмент індустрії лікувально-оздоровчого туризму.	2	2
9	Тема 9. Лікувально-оздоровчий туризм країн світу.	2	2
10	Тема 10. Організаційно-правові аспекти створення та діяльності курортів. Особливості управління курортами.	2	-
11	Тема 11. Сучасна мережа санаторно-курортних закладів України.	2	2
	Разом	22	14

8. Самостійна робота

Передбачається, що в період вивчення дисципліни здобувач самостійно розв'язує домашнє завдання, вивчає матеріал курсу в процесі підготовки до практичних занять та семінарів, а також в цілому перед сесією. Частка самостійної роботи при вивченні навчальної дисципліни складає не менше 50 %

Перелік питань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2	3	4
1	Тема 1. Сутність лікувально-оздоровчого туризму. Його мета та основні ознаки.	4	6
2	Тема 2. Історія розвитку лікувально-оздоровчого туризму	6	6
3	Тема 3. Фактори розвитку лікувально-оздоровчого та рекреаційного туризму. Класифікація туристсько-рекреаційних ресурсів.	4	6
4	Тема 4. Рельєф як умова й ресурс для розвитку лікувально-оздоровчого туризму.	4	6
5	Тема 5. Клімат як умова і ресурс розвитку лікувально-оздоровчого туризму.	4	6
6	Тема 6. Потенціал об'єктів гідромережі для розвитку лікувально-оздоровчого туризму.	4	6
7	Тема 7. Потенціал біотичних ресурсів для розвитку лікувально-оздоровчого туризму	4	6
8	Тема 8. Курорт як провідний сегмент індустрії лікувально-оздоровчого туризму.	4	6

9	Тема 9. Лікувально-оздоровчий туризм країн світу.	4	6
10	Тема 10. Організаційно-правові аспекти створення та діяльності курортів. Особливості управління курортами.	4	6
11	Тема 11. Сучасна мережа санаторно-курортних закладів України.	4	6
	Разом	46	66

Самостійна робота визначається як навчальна діяльність здобувача, спрямована на вивчення і оволодіння матеріалом навчальної дисципліни без участі викладача. Характерними ознаками цього є наявність завдання і цільової установки на його виконання. Кожному здобувачу видаються питання для рефератів, дискусій, підготовки доповідей, інформаційних повідомлень з проблемних питань. Таке завдання виконується самостійно при консультуванні викладачем протягом вивчення навчальної дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Виконання здобувачем самостійного завдання має бути підпорядковане певним вимогам, а саме таким, як:

1) розвиток мотиваційної установки. Мотиваційна установка – це вироблення в особі внутрішньої потреби в постійній самостійній роботі і, головне, досягнення певних результатів задоволення цієї потреби;

2) систематичність і безперервність. Тривала перерва в роботі з навчальним матеріалом негативно впливає на засвоєння знань, спричиняє втрату логічного зв'язку з раніше вивченим. Тому здобувач повинен звикнути працювати над навчальним матеріалом постійно, не випускати з поля зору жодної з навчальної дисциплін, вміло поєднувати їх вивчення;

3) послідовність у роботі. Послідовність означає чітку упорядкованість, черговість етапів роботи. Розкиданість і безсистемність читання породжують поверховість знань, унеможливають тривале запам'ятовування прочитаного. При читанні конспекту лекцій, підручника, статті, навчального посібника не повинно залишатися нічого нез'ясованого. Не розібравшись хоча б в одному елементі системи міркувань автора книги, здобувач не зможе надалі повноцінно засвоювати навчальний матеріал;

4) правильне планування самостійної роботи, раціональне використання часу. Чіткий план допоможе раціонально структурувати виконання самостійного завдання, зосередитися на найсуттєвіших питаннях.

Виконання самостійного завдання сприяє формуванню у здобувачів інтелектуальних якостей, необхідних майбутньому фахівцю, виховує у здобувачів стійкі навички постійного поповнення своїх знань, самоосвіти, сприяє розвитку працелюбності, організованості й ініціативи, випробовує його сили, перевіряє волю, дисциплінованість тощо.

Реферативну доповідь здобувач виконує на аркушах формату А4, обсягом до 10 сторінок, вказуючи зміст та список використаних джерел. За результатами захисту реферату викладач виставляє оцінку в журнал. Практичні завдання здобувач виконує в учнівському зошиті і здає викладачу на перевірку у зазначений термін. Захист цих завдань проходить у формі співбесіди, за результатами якої викладач ставить оцінку у журнал.

9. Індивідуальне завдання

Індивідуальні завдання включають підготовку та захист самостійної розробки (реферату) та захисту її на заняттях.

10. Методи навчання

З метою формування компетентностей та програмних результатів навчання, що передбачені ОП «Готельно-ресторанна справа», впроваджуються інноваційні методи навчання, які забезпечують комплексне оновлення традиційного освітнього процесу

При викладанні дисципліни застосовуються такі методи навчання: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, інформаційно-повідомлювальний, пояснювальний, інструктивно-практичний, пояснювально-спонукальний; виконавський, репродуктивний.

За джерелами передавання і характером сприймання інформації використовуються словесні, наочні, практичні методи.

Словесні методи - розповідь, пояснення, бесіда; практичні методи - практичні роботи з використанням первинних документів і облікових реєстрів згідно умов практичної чи ситуаційної задачі; самостійна робота – в аудиторії під час виконання завдання, в бібліотеці, по інтернету.

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності застосовуються:

- проблемні лекції,
- елементи рольової гри;
- презентації навчальних матеріалів, виконаних творчих завдань (рефератів);
- застосування наочних матеріалів (реєстрів, журналів, актів, первинної документації, форм фінансової звітності тощо);
- робота в мережі Інтернет, бібліотеці;
- консультації (настановні, контрольні, проблемні).

Навчальна дисципліна «Логістичне забезпечення готельно-ресторанного бізнесу» викладається шляхом поєднання аудиторних занять із самостійною роботою.

Базовою є методика навчання на лекціях із застосуванням мультимедійного методу. На практичних (семінарських) заняттях використовуються різні форми та методи навчання і контролю знань студентів: доповіді, експрес-опитування, доповнення відповіді, вільна дискусія, співбесіда, обговорення рефератних повідомлень, розв'язання задач, виконання самостійних і контрольних робіт та інші.

11. Методи контролю

Методи контролю включають в себе поточний, підсумковий контроль знань, тестові завдання для комплексної перевірки знань з навчальних дисциплін тощо.

Дисципліна «Логістичне забезпечення готельно-ресторанного бізнесу» вивчається протягом одного семестру. По завершенню курсу здобувачі складають екзамен. На екзамен виносяться вузлові питання, типові і комплексні завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні практичних завдань.

Для оцінювання знань здобувачів використовуються: поточний контроль (контрольні роботи), підсумковий контроль (ПКЗЧ) та семестровий контроль (СК). Метод усного контролю: індивідуальне / фронтальне опитування; метод тестового контролю, поточні контрольні роботи, підсумкова контрольна робота; метод самоконтролю. Рівень знань, підготовленості, ерудиції, активності здобувачів на семінарах оцінюється викладачем самостійно.

За результатами контрольних заходів здобувачам виставляються бали. Максимальна кількість балів, що може набрати здобувач у семестрі дорівнює 60-ти балам. Отримані поточні бали додаються до наступних максимально можливих 40 балів, що одержуються здобувачем під час екзамену.

Орієнтовні форми контролю знань на практичних заняттях та їх оцінка:

- усна відповідь – до 4 балів;
- доповнення відповіді – до 2 балів;
- самостійна робота – до 4 балів;
- домашня робота – до 4 балів;
- есе (короткі відповіді на запитання) – до 3 балів;
- тестування (з набору суджень вибрати вірні) – до 4 балів;
- реферат (змістовна письмова робота на задану тему з аналізом літератури та висновками) – до 4 балів;
- участь в дискусії – до 2 балів.

Критерії оцінювання аудиторної роботи здобувачів

4 бали

Відмінне володіння теоретичним матеріалом, відповідь відзначається вичерпністю знання матеріалу, вміння вмотивувати власне бачення аналізованих питань, базуючись на нормативних документах. Виклад матеріалу має належний рівень логічності та доказовості, наявність самостійних міркувань і висновків, що свідчить про опрацювання навчальної і нормативної літератури і використання її при висвітленні питання. Теоретичні положення підкріплені конкретними прикладами. Уміння застосувати теоретичні знання на практиці. Практичні завдання

в аудиторії і задані додому виконані повністю. На додаткові запитання відповідь є чіткою, послідовною, аргументованою. Є вміння робити самостійні висновки, дискутувати й аргументувати, посиляючись на першоджерела.

3 бали

Знання проблемних питань, відповідь є повною й аргументованою, що свідчить про знання матеріалу. Використані знання нормативних документів, опрацьована рекомендована література, але у викладі матеріалу допущені незначні помилки щодо певного джерела. Чіткі відповіді на поставлені додаткові питання, але не завжди відповідь підкріплена прикладами. Відповідь логічна, структурована. Проте допускаються деякі неточності у формулювання узагальнень та висновків й у використанні понятійного апарату.

2 бали

У викладі теоретичного матеріалу допускаються деякі неточності, відповідь є неповною, поверховою, недостатньо аргументованою. Знання значної частини матеріалу, але знання мають не системний характер. На додаткові питання дається не завжди правильна, точна відповідь. Знання стандартних дефініцій, основної термінології теми.

1 бал

Здобувач не володіє матеріалом, допускає неточності і помилки при посиланні на факти і приклади. На додаткові питання відповідає лише частково, не обізнаний з рекомендованою літературою, не володіє термінологією і не здатен сформулювати дефініції.

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів

4 бали

Володіння повною мірою навчальним матеріалом, вільний самостійний та аргументований виклад під час усних та письмових відповідей, всебічне розкриття змісту теоретичних питань та практичних завдань з використанням обов'язкової і додаткової літератури. Усі практичні завдання виконані в повному обсязі та без помилок.

3 бали

Достатнє володіння навчальним матеріалом, обґрунтований його виклад під час усних виступів та письмових відповідей, здебільшого розкритий зміст теоретичних питань та практичних завдань з використанням обов'язкової літератури. Під час висвітлення окремих питань немає достатньої глибини відповіді та аргументації, допущені окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильне виконання більшості практичних завдань.

2 бали

Часткове володіння навчальним матеріалом, є лише базові знання. Усні та письмові відповіді викладені фрагментарно, поверхово, недостатньо розкритий зміст теоретичних питань та практичних завдань, допущені суттєві неточності, правильно виконана половина практичних завдань.

1 бал

Недостатнє володіння навчальним матеріалом, зміст більшості питань теми не викладений, допущені суттєві помилки. Правильно виконані окремі практичні завдання.

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів

4 бали

Повне і всебічне розкриття питань самостійного опрацювання, вільне оперування поняттями і термінологією, демонстрація глибоких знань джерел, є власна думка щодо відповідної теми і аргументованість. Усі види практичних завдань правильно виконані та оформлені.

3 бали

Розкриті питання, винесені для самостійного опрацювання, оперування поняттями і термінологією, продемонстровані знання джерел, є власна думка щодо відповідної теми, однак не доведена. Усі види практичних завдань виконані та оформлені належним чином, допущені несуттєві помилки.

2 бали

Розкриті не всі питання самостійного опрацювання, невпевненість щодо понять і

термінології, є знання більшості джерел. При виконанні практичних завдань допущені помилки, виконані завдання оформлені належним чином, деякі завдання не виконані.

1 бал

Питання розкриті у загальних рисах, демонструє нерозуміння їх сутності, допущені помилки у висновках, матеріал викладений нелогічно. Виконані лише окремі завдання, не дотримуючись вимог при їх оформленні.

Критерії оцінювання тестових завдань

Тест складається з **12 завдань**, за які здобувач може набрати 6 балів (кожна правильна відповідь оцінюється в 0,5 балів).

5 балів» – здобувач дав не менше 90% правильних відповідей.

4 бали – здобувач дав не менше 70% правильних відповідей.

3 бали – здобувач дав не менше 50% правильних відповідей.

2 бали – здобувач т дав менше 50% правильних відповідей.

У випадку відсутності здобувача на практичному (семінарському) занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через усне опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача) або відпрацювати пропущене заняття шляхом написання реферату на тему, задану викладачем (але не більше половини від загальної кількості занять). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. За навчальну дисципліну здобувачем може бути отримано максимально 100 балів. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліковій книжці.

Підсумковий (семестровий) контроль

Форма проведення семестрового контролю письмова, зміст і структура екзаменаційних білетів та критерії оцінювання визначені рішенням кафедри, про що здобувачі інформуються на початку семестру.

Зміст питань комплексу екзаменаційних білетів повністю охоплює робочу навчальну програму дисципліни та забезпечує перевірку всіх знань, навичок і умінь відповідного рівня, що передбачені програмою. Кількість варіантів контрольних завдань (письмового контролю) забезпечує самостійність виконання завдання кожним здобувачем. Екзамени проводяться за білетами, які затверджуються перед екзаменаційною сесією не пізніше як за місяць до її початку.

Перебування здобувача в аудиторії, де проводиться екзамен не перевищує двох астрономічних годин. Здобувачам не дозволяється користуватись джерелами (підручниками, конспектами, спеціальною літературою). У разі спроби скористатися шпаргалкою чи мобільним зв'язком здобувач усувається з екзамену і йому виставляється незадовільна оцінка.

Екзаменаційний білет містить питання, які за формою і змістом поділяються на два блоки – теоретичний і тестовий та оцінюються в межах відповідного діапазону залежно від рівня складності питання і значущості відповіді в плані визначення професійної компетентності здобувача.

Якість і повнота відповіді на кожне з питань екзаменаційного білету оцінюється відповідною кількістю балів за шкалою оцінювання згідно прийнятих на кафедрі критеріїв.

Максимальна кількість балів за всіма видами завдань на екзамені дорівнює 40 балів: за теоретичне питання – $2 \cdot 5$ балів = 10 балів; за тести – $3 \cdot 5$ бали = 15 балів; практична частина – $1 \cdot 15$ балів = 15 балів.

Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виводиться із суми балів за поточну успішність та за екзамен.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання і контроль змістох частин (бали)													Підсумкова оцінка (залік)	
Змістовна частина 1			Змістовна частина 2						Змістовна частина 3					
T1	T2	ПК ЗЧ 1	T3	T4	T5	T6	T7	ПК ЗЧ 2	T8	T9	T10	T11	ПК ЗЧ 3	
5	5	15	5	5	5	5	5	15	5	5	5	5	15	Max 100

T1, T2 ... T11 – теми змістових модулів.

13. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14.Методичне забезпечення

1. Методичною основою вивчення навчальної дисципліни є «Освітньо-професійна програма першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 242 «Туризм».
2. Конспект лекцій з дисципліни «Лікувально-оздоровчий туризм».

15. Рекомендована література**Основна література**

1. Закон України «Про курорти» від 05 жовтня 2000 р. № 2026-III із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 19 січня 2006 року № 3370-IV.
2. Заваріка Г.М. Курортна справа: Навч.посіб. Видавництво «Центр учбової літератури», 2015. – 352 с.
3. Рутинський М.Й. Географія туризму України. – Київ: ЦНЛ, 2004. – 159 с.
4. Степанов Е.Г. Основы курортологии: учеб. пособие / Е.Г. Степанов. –Х.: ХНАГХ, 2006. – 326 с.
5. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія: навч. посібник / В.Н. Фоменко. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
6. Туристична курортологія / укл. Бойко І.Д., Савранчук Л.А. – Чернівці: Рута, 2007. – 116 с.

Додаткова

1. Лобода М.В. Основы курортологии / М.В. Лобода, Э.А. Колесник. – К.: Изд. Куприянова, 2003. – 512 с.
2. Безруков Ю.Ф. Рекреаційні ресурси та курортологія / Ю.Ф. Безруков [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.jewellery.org.ua/address/Bezrukov-09.pdf>.
3. Вивчення потенційних ринків для Спа-лікувального туристичного сектору Криму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://linc.com.ua/documents/storage/Spa_Market_Research.pdf.
4. Курорти та санаторії України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sankurort.ua/>.
5. Курорти світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tourua.com/ru/resort/>.

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua/>
2. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>.
5. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>.